

Boverket
remiss@boverket.se

Svarsfil till extra remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall.

Datum	2024-05-17
Myndighet/Organisation/Företag	CIT Renergy AB
E-postadress (myndighet/organisation/företag)	Mari-liis.maripuu@chalmersindustrieteknik.se
Kontaktperson (namn)	Mari-Liis Maripuu

Remissvar (sätt kryss i vald ruta)

- Avstår
- Tillstyrker utan kommentar
- Tillstyrker med kommentar
- Avstyrker med motivering

Ange vilket kapitel och paragraf som respektive synpunkt avser.

Kapitel	Paragraf	Er kommentar/motivering
1 kap.	19a §	CIT Renergy har tidigare skickat in remissvar på de två tidigare remisserna för Hygien och hälsa kapitlet i BBR. Kommentarer till 1 kap. 19a § kvarstår. Det bör förtydligas i författningsunderlaget vad som menas med <u>oacceptabla hälsorisker</u> och hur denna riskbedömningen ska göras. Risker finns annars att innehållet i dokumentationen kommer att variera hos olika aktörer som ansvarar för framtagning av uppgifter, liksom hur kontrollinsatser gör bedömningar om kravet uppfylls. Med formulering kan det ifrågasättas om det finns några hälsorisker som kan vara acceptabla? Det vore rimligt att även Boverket använder samma begrepp som exempelvis Folkhälsomyndigheten. Folkhälsomyndigheten använder begreppet "olägenhet för människors hälsa" i sina allmänna råd (FoHMFS 2014:18). Alternativt föreslår vi att stryka ordet "oacceptabla". CIT Renergy avstyrker regler som är otydliga och som kräver försvarad verifiering.

Kapitel	Paragraf	Er kommentar/motivering
3 kap	2§	CIT Renergy har tidigare skickat in remissvar på de två tidigare remisserna för Hygien och hälsa kapitlet i BBR. Kommentarer till 3 kap. 2 § kvarstår. I författningsförslagets 3 kap. 2 § beskrivs att <u>acceptabel</u> luftkvalitet innebär att luften inte innehåller föroreningar i en koncentration som medför <u>oacceptabla hälsoeffekter</u> eller besvärande lukt. Vi ser ett särskilt behov av förtydligande av vad som menas med oacceptabla hälsoeffekter. Brist på definition av ”acceptabel” luftkvalitet och ”oacceptabla hälsoeffekter” ger försämrade möjligheter till verifiering och tillsyn. Meningen går i cirklar och tillför ingenting. CIT Renergy tillstyrker inte regler som är otydliga och som kräver försvårad verifiering.
3 kap	6 §	CIT Renergy har tidigare skickat in remissvar på de två tidigare remisserna för Hygien och hälsa kapitlet i BBR. Kommentarer till 3 kap. 6 § kvarstår. I författningsförslagets 3 kap. 6 § står det att ”luftväxlingen ska ha kapacitet att föra bort föroreningar så att luftkvaliteten blir acceptabel för den avsedda användningen”. Särskild hänsyn ska bland annat tas till värmelaster. Vi anser att kravet är otydligt formulerat. Anpassning av luftväxlingen till värmelaster betyder att även kylbehovet måste beaktas. Att täcka kylbehovet kräver vanligen betydligt högre luftflöden än vad som behövs av hygieniska skäl, dvs för att föra bort luftföroreningar från byggnaden och föroreningar från den avsedda användningen. Att kyla med luften är en teknisk lösning för komfortkyla i byggnader och anses inte som ett funktionskrav. Vi anser att kravet på att hantera värmelaster med luftväxlingen inte hör hemma i kapitel 3, som behandlar hur man säkerställer en acceptabel luftkvalitet. Kraven på termisk komfort behandlas i kapitel 4, och om så önskas kan luftkylning väljas för att säkerställa acceptabel termisk komfort. Detta behöver inte regleras i kapitel 3. Vidare anser vi att uttrycket ”luftväxlingens kapacitet” borde ses över. Antagligen avses hur mycket luft som byts i rummet, dvs storlek på luftflöde av uteluft. Det vore bra att använda fackmässiga begrepp för att undvika missförstånd. CIT Renergy avstyrker regler i dess nuvarande formulering.

Kapitel	Paragraf	Er kommentar/motivering
3 kap	7 §	Boverket har ändrat från krav på tilluftsflöde (från tidigare förslaget) till krav på luftväxling och redovisar nu kravet med enheten l/s m² boarea. Enheten för luftväxling är inte l/s,m² utan t ex oms/h. Enheten l/s är en enhet för flöde. Boverket skriver i bakgrundsbeskrivningen att förslaget överensstämmer med Folkhälsomyndighetens allmänna råd och standarden SS-EN16798-1:2019, vilket inte är helt korrekt. Med det nya förslaget har Boverket tagit bort kravet att byggnader ska ventileras med uteluft med motivering att branschen inte ska hindras från att utveckla reningstekniker för återluft och frånluft så att de kan användas istället för uteluft. Folkhälsomyndigheten däremot använder begreppet uteluftsflöde inte luftväxling. Folkhälsomyndigheten skriver också tydligt på sin hemsida att det ska vara uteluft och får inte vara återluft. Standarden SS-EN16798-1:2019 ställer krav på ventilationsflödet, som definieras som uteluftsflöde som tillförs rummet eller byggnaden via ventilationssystem eller apparat. Vidare specificerar Folkhälsomyndigheten och standarden flödeskravet per golvarea och inte boarea. Enligt definitionen för Boarea (BOA), inräknas den area i ett hus som är användningsbar för boende. Boytan utgör tillsammans med biytor byggnadens totalyta. Att ställa krav endast på boyta innebär att det inte längre finns krav på ventilation i källarvåningar, eftersom hela ytan i en källarvåning räknas som biyta. Jämförelse med tidigare BBR krav, Folkhälsomyndighetens allmänna råd samt den Svenska standarden är detta inte korrekt. CIT Renergy avstyrker regeln i sin nuvarande formulering. CIT Renergy tillstyrker de flödesnivåer som föreslås. Vi föreslår följande skrivning: Bostäder ska vara utformade så att de vid avsedd användning minst kan ha ett uteluftsflöde på 0,35 l/s per kvadratmeter golvarea. Rum i bostäder ska vara utformade så att de vid avsedd användning minst kan ha ett uteluftsflöde på 4,0 l/s per person. Vid bedömning av kapacitet för ventilationssystemet ska hänsyn tas till behov av tillfälligt ökad luftväxling
3 kap	8 §	CIT Renergy har tidigare skickat in remissvar på de två tidigare remisserna för Hygien och hälsa kapitlet i BBR. Kommentarer till 3 kap. 8 § kvarstår. I det författningsunderlaget som skickades ut till remiss i mars 2023 fanns det i 3 kap. 8 § krav på möjlighet för forcering av luftflöden och att detta inte ska orsaka oacceptabla tryckskillnader mellan byggnadsdelar. Denna paragraf finns inte med i föreliggande extra remiss, vilket tyder på att den inte kommer att ändras. Vi rekommenderar Boverket att även granska denna paragraf och förtydliga i bestämmelserna vilka byggnadsdelar detta ska gälla för (till exempel dörr ut till trapphuset? Dörrar till utomhus?). Vidare behöver det förtydligas vad som menas med oacceptabla tryckskillnader. Några exempel beskrivs i förklaringsstexten i kapitel 5.3.2 i remissdokumentet, men eftersom detta inte kommer att hänvisas till i föreskrifterna kan det finnas en risk att bestämmelserna tolkas på olika sätt. CIT Renergy avstyrker regeln i sin nuvarande formulering.

Kapitel	Paragraf	Er kommentar/motivering
6 kap	3 §	CIT Renergy har tidigare skickat in remissvar på de två tidigare remisserna för Hygien och hälsa kapitlet i BBR. Kommentarer till 6 kap. 3 § kvarstår. I 6 kap. 3 § i författningsunderlaget står det att för rum i byggnader där användare inte enkelt kan avbryta eller justera användningen får det termiska klimatet inte innebära en oacceptabel hälsorisk. Vi anser att det bör förtydligas i författningsunderlaget vad som menas med <i>oacceptabla hälsorisker</i> och hur denna riskbedömning ska utföras. Risken finns annars att tillämpning av kravet kommer att variera hos olika branschaktörer, liksom hur kontrollinsatser gör sina bedömningar om kravet uppfylls. Med denna formulering kan en fråga ställas om det finns några hälsorisker som kan vara acceptabla? Folkhälsomyndigheten använder begreppet 'olägenhet för människors hälsa' i sina allmänna råd (FoHMFS 2014:18). Det vore rimligt att även Boverket använder samma begrepp. Alternativt föreslår vi att stryka ordet "oacceptabel". CIT Renergy avstyrker regeln i sin nuvarande formulering.